

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/43/2020
Identifikačné číslo spisu:	4318010030
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivetta Macejková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4318010030.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí konanom 15. júla 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného X. B. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného X. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/16/2019 z 27. februára 2019, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Levice, sp. zn. 3T/2/2018 zo 17. decembra 2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného X. B. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Levice, sp. zn. 3T/2/2018 zo 17. decembra 2018 bol obvinený X. B. uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe, že

- dňa 19. októbra 2017 v čase o 12:25 hod. v obci Z. G. vošiel pod vplyvom alkoholu cez otvorenú bránu na dvor rodinného domu súpisné číslo XXX na P. H., kde na krik a hluk vyšiel z rodinného domu L. G., od ktorého následne žiadal, aby mu dal 30,- € a keď mu ich odmietol dať s odôvodnením, že nemá žiadne peniaze, vytiahol pravou rukou z vrečka čiernych teplákov kuchynský nôž s čepeľou o dĺžke 15,5 cm a opätovne ich od L. G. požadoval so slovami „daj mi 30,- €, lebo ťa zabijem“, pričom sa približoval k nemu so zdvihnutou pravou rukou, v ktorej držal nôž s čepeľou smerujúcou k L. G., ktorý ho v dôvodnej obave o svoj život a zdravie udrel dvakrát do hlavy vidlami s drevenou násadou, ktoré rýchlo zodvihol zo zeme na dvore rodinného domu, v dôsledku čoho obvinený spadol na zem, kde ho ešte raz kopol do oblasti hlavy a následne mu nôž vypadol z ruky, pričom obvinený X. B. takto konal, hoci bol už rozsudkom Okresného súdu Komárno, sp. zn. 2T/134/1992 z 1. júla 1993 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 222 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. vtedy platného a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky so zaradením do I. nápravno-výchovnej skupiny a rozsudkom Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 4T/60/1997 z 23. apríla 1997 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn.

3To/124/1997 z 21. augusta 1997 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 41 ods. 1 k § 222 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. vtedy platného a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov so zaradením do III. nápravno-výchovnej skupiny.

Za to bol obvinenému podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci 1 ks kuchynského noža s čepeľou o dĺžke 15,5 cm, ktorý sa nachádza na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, odbore kriminálnej polície v Leviciach a zapísaného v knihe doličných vecí pod položkou číslo X/XXXX.

Krajský súd v Nitre na verejnom zasadnutí na podklade odvolania obvineného uznesením, sp. zn. 2To/16/2019 z 27. februára 2019, postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného X. B. zamietol.

+ + +

Proti označenému uzneseniu Krajského súdu v Nitre, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Levice, podal obvinený prostredníctvom obhajcu Mgr. Pavela Vršku, advokáta vo Veľkom Krtíši, dovolanie z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že bolo porušené právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom; z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a teda, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok okresného súdu aj uznesenie krajského súdu zrušil, a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol, že bolo porušené právo obvineného na obhajobu z dôvodu nedôvery obvineného k obhajcovi. Bola zároveň porušená rovnosť strán. Niektoré dôkazy boli vykonané v maďarskom jazyku a tieto žiada obvinený preložiť do slovenského jazyka. Obvinený vykonal výsluch bez tlmočníka napriek faktu, že neovláda dobre slovenský jazyk. Dôkazy je súd povinný vykonať a posúdiť jednotlivo a v ich súvislosti, čo nebolo možné, keďže neboli vykonané všetky obvineným navrhnuté dôkazy. Obvinený nie je spokojný s rozhodnutím okresného a krajského súdu a tieto považuje obvinený za nepreskúmateľné. Obvinený uviedol, že po údajnom skutku bol pri svojom výsluchu opuchnutý, v šoku, a neporozumel preto poučeniam, pod ktorými figuruje podpis obvineného, aj napriek pochybnostiam o znalosti slovenského jazyka.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedol, že dôkazy boli vykonané nezákonným spôsobom v neprospech obvineného. Nie všetky obvineným uvádzané skutočnosti sú zaznamenané v zápisnici o hlavnom pojednávaní alebo prostredníctvom zvukového záznamu.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že súdy dostatočne nevyhodnotili dôkazy a na základe toho vec nesprávne právne posúdili. Obvinený navrhol vykonať vyšetrovací pokus, na základe ktorého sa preukáže nevina obvineného. Obvinený nebol iniciátorom skutku a výpovede svedkov sú nepravdivé.

Obvinený následne vlastnoručne spísanými podaniami doručenými súdu uvádzal skutočnosti, ktoré však boli obsiahnuté v dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu (podanie doručené súdu 23. júna 2020, 21. mája 2020, 14. mája 2020, 30. apríla 2020 a 16. apríla 2020).

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Levice vo vyjadrení z 8. júna 2020 navrhla dovolanie obvineného postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť, lebo nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie obvineného X. B. nie je dôvodné, pretože je zjavné, že nie sú splnené dôvody a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarcia zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo

svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „právo na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadne porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného X. B. zásadným spôsobom, a teda k takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Na základe vyššie uvedeného je potrebné podotknúť, že obvinený bol počas celého trestného konania zastúpený obhajcom JUDr. Mariánom Szabom, advokátom v Leviciach, ktorý mu bol ustanovený opatrením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Levice z 20. októbra 2017, sp. zn. 1Tp/12/2017, podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ktorý aktívne pristupoval k výkonu obhajobných práv obvineného.

Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu uviedol v písomných dôvodoch dovolania obvinený:

Ak v tejto súvislosti obvinený v rámci porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku namietal, že súd nevykonal obvineným navrhnuté dôkazy, resp. správne nevyhodnotil následky nevykonania dôkazných návrhov obvineného na skutočný stav veci, dovolací súd konštatuje, že obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vyžaduje ako bolo vyššie uvedené, aby bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu a tomuto zodpovedá aj právo na navrhovanie dôkazov priamo obvineným (§ 34 ods. 1 Trestného poriadku) alebo prostredníctvom obhajcu (§ 44 ods. 2 Trestného poriadku). Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku).

Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dokazovania nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať

ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Pokiaľ ide o námietku obvineného, že nie je spokojný s rozhodnutím okresného a krajského súdu, dovolací súd konštatuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej návrhmi. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/2008).

Pokiaľ obvinený následne v dovolacom konaní argumentuje, že neovláda slovenský jazyk a z tohto dôvodu mala byť do konania pribratá tlmočníčka, táto je v príkrom rozpore s obsahom spisu. Obvinený jednoznačne uviedol, tak ako v prípravnom konaní orgánom činným v trestnom konaní, tak aj priebežne v konaní pred súdom, že „je maďarskej národnosti, slovenský jazyk ovláda, tlmočníka nežiada a bude vypovedať v slovenskom jazyku“ (č. l. 31 spisu, č. l. 154 spisu, č. l. 165 spisu, č. l. 177 spisu). Obvinený v priebehu celého konania uvádzal, že ovláda slovenský jazyk a preto námietku, že pri svojom prvom výsluchu bol obvinený v šoku a nerozumel slovenskému jazyku, dovolací súd vyhodnotil ako tendenčnú.

Pokiaľ teda obvinený rezignoval na možnosť využiť svoje práva sám alebo prostredníctvom obhajcu a má "pocit, že ich nevyužíval v pôvodnom konaní podľa svojich predstáv, resp. by ich realizoval inak", potom sa sám zbavuje práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku, a preto sa nemôže v ďalšom konaní právne účinne domáhať porušenia svojich práv, ak sa sám o tieto svoje práva dostatočne nezaujíma a nestará a to v súlade s princípmi:

- vigilantibus leges sunt scriptae - zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo,
- vigilantibus iura - právo je na strane ostražitých,
- vigilantibus non dormientibus iura subveniunt - právo pomáha bdelym nie spiacim.

Námietky obvineného subsumovateľné pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku neboli preto dôvodné.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solery or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010).

Obvinený však napriek tomu, že označil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, teda formálne namietal nezákonnosť dôkazov ako konkrétne dôvody pod § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku však označoval hodnotenie dôkazov, ktorá námietka nezodpovedá označenému dôvodu dovolania, lebo touto cestou sa obvinený v podanom dovolaní domáha zmeny spôsobu hodnotenia dokazovania, k čomu Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na svoje závery k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ sa zároveň obvinený v tomto smere domáha vykonania dôkazov, Najvyšší súd Slovenskej republiky dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom" a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom", nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával.

Pokiaľ obvinený poukazuje na nezákonný postup v konaní, že nie všetky uvádzané skutočnosti obvineným sú zaznamenané v zápisnici o hlavnom pojednávaní, táto námietka je nedôvodná. V tomto smere dovolací súd poukazuje na opatrenie predsedu senátu, ktorým sa podľa § 58 ods. 3 Trestného poriadku o hlavnom pojednávaní vyhotovila zápisnica diktovaním predsedu senátu (č. l. 153 spisu, č. l. 164 spisu, č. l. 177 spisu), pričom podľa § 58 ods. 4 Trestného poriadku, ak sa vyhotovuje o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí zápisnica diktovaním predsedom senátu, zapisuje sa podstatný obsah výpovede obžalovaného. Z uvedeného vyplýva, že predseda senátu zapisuje len pre vec podstatné prednesy obžalovaného, nie ich verbálne prejavy v úplnom znení. Obvinený navyše doposiaľ nemal námietky proti zneniu predmetných zápisníc.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Úvodom treba poznamenať, že obvinený prostredníctvom obhajcu v podanom dovolaní konštatoval, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd následne vyzval obhajcu obvineného postupom podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, aby oznámil tunajšiemu súdu či dovolanie podáva explicitne aj z dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pričom podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky zo 7. júla 2020 obhajca obvineného oznámil, že „zotrváva na tom, že príslušné súdy vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci".

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktoréhosa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania),

resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v rozsudku okresného, resp. krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie je oprávnený skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (veta za bodkočiarkou). S ohľadom na to nemôže dovolací súd skúmať dôkazné úvahy súdov nižších stupňov, na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení všetkých znakov žalovaného trestného činu.

Pokiaľ sa obvinený nestotožňuje so závermi konajúcich súdov o vine obvineného a „v tomto duchu“ je založená argumentácia obvineného (obvinený nesúhlasí so skutkovými závermi konajúcich súdov a odmieta svoju vinu a tvrdí, že nie je iniciátor predmetného skutku), je nevyhnutné uviesť, že ide o skutkové námietky, ktoré dovolací súd nie je oprávnený skúmať.

Ak obvinený v podanom dovolaní namieta spôsob hodnotenia dôkazov (výpovede svedkov), ide znova „len“ o námietky skutkového charakteru, lebo zmenou spôsobu hodnotenia dokazovania sa snaží obvinený následne zmeniť znenie skutkovej vety výroku o vine vo svoj prospech, a teda z pohľadu daného dovolacieho konania ide vzhľadom na vyššie uvedené o námietky irelevantné.

V predmetnej veci dovolací súd zároveň dospel k záveru, že obvinený svojím konaním uvedeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona v súlade so záverom krajského súdu na rozdiel od záveru okresného súdu, ktorý konanie obvineného právne kvalifikoval ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona.

Obvinený X. B. totiž so zbraňou proti L. G. použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci (30.- €). Motív páchatel'a tu bol určujúci, cieľom obvineného bolo od počiatku získať peňažné prostriedky od L. G.. Motívom páchatel'a bolo zmocnenie sa konkrétnej cudzej veci, pričom motív spáchania činu je pri trestnom čine lúpeži formulovaný užšie, čím trestný čin lúpeže podľa § 188 Trestného zákona je k trestnému činu vydierania podľa § 189 Trestného zákona vo vzťahu špeciality.

Napriek nesprávnemu právnemu posúdeniu zisteného skutku však nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvní postavenie obvineného, pričom ak zároveň dovolanie bolo podané v prospech obvineného, v súlade so zásadou zákazu zmeny k horšiemu, ktorá nedovoľuje zhoršiť postavenie osoby, ktorá sama opravný prostriedok podala, by sa zásadne zhoršilo postavenie obvineného v konaní v neprospech obvineného, čo nie je prípustné, a to z dôvodu, že trestná sadza pri trestnom čine vydierania je 4 až 10 rokov [§ 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona] a pri trestnom čine lúpeže 7 až 12 rokov [§ 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona].

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného X. B. odmietol.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.